

УКРАЇНА

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

вул. Смоленська, 19. м. Київ, 03057, тел./факс: (044) 277-30-47, тел.: (044) 204-48-27
e-mail: box@nerc.gov.ua. веб-сайт: www.nerc.gov.ua

26.12.2018

№

12454/16.3.2/7-18

на №

**Народному депутату України
Бурбаку М. Ю.**

вул. Грушевського, 5, м. Київ, 01008

Шановний Максиме Юрійовичу!

Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), розглянула Ваш депутатський запит від 06.12.2018, оголошений на засіданні Верховної Ради України 07.12.2018, надісланий листом Голови Верховної Ради України А. Парубія від 07.12.2018 № 11/10-1845, та в межах компетенції повідомляє.

Правовий статус Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, її завдання, функції, повноваження та порядок їх здійснення визначені Законом України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон України).

Регулятор здійснює державне регулювання з метою досягнення балансу інтересів споживачів, суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, і держави, забезпечення енергетичної безпеки, європейської інтеграції ринків електричної енергії та природного газу України.

Разом з тим згідно з положеннями статті 17 Закону України для ефективного виконання завдань державного регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг Регулятор розробляє та затверджує нормативно-правові акти, зокрема кодекс газотранспортної та газорозподільних систем, та ініціює внесення змін до них, затверджує і публікує умови надання послуг з балансування, а також здійснює заходи щодо адаптації законодавства України у сфері енергетики до законодавства Європейського Союзу.

Варто зазначити, що одним із найважливіших пріоритетів діяльності НКРЕКП є впровадження на українському ринку природного газу європейських вимог та норм, визначених у Третньому енергетичному пакеті, зокрема в Директиві 2009/73/ЄС Європейського Парламенту та Ради Європейського Союзу стосовно спільних правил для внутрішнього ринку природного газу та

0075968

ВХ. № 1300

Регламенті ЄС № 312/2014 Про створення Кодексу Мережі щодо балансування газу в газотранспортній системі (далі – Регламент ЄС № 312).

У зв'язку із зазначеним, керуючись положеннями статті 17 Закону України, з метою імплементації актів законодавства Енергетичного Співтовариства у сфері енергетики 27.12.2017 НКРЕКП було прийнято постанову № 1437 «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП щодо впровадження добового балансування на ринку природного газу та процедури розробки, подання і затвердження Плану розвитку газотранспортної системи на наступні 10 років» (далі – Постанова № 1437), якою впроваджується добове балансування на ринку природного газу та яка набрала чинності з 01.08.2018.

Варто зазначити, що положеннями постанови НКРЕКП від 27.07.2018 № 788 «Про накладення штрафу на АТ «Укртрансгаз» за порушення Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування природного газу» (із змінами, внесеними постановою НКРЕКП від 28.09.2018 № 1134) визначено, що на період усунення порушень та приведення дій АТ «Укртрансгаз» у відповідність до вимог законодавства, створення та забезпечення функціонування інформаційної платформи, комерційне балансування (зокрема визначення фінансового забезпечення, подання номінацій/реномінацій, проведення алокацій, визначення небалансів, визначення плати за нейтральність) за період серпень – листопад 2018 року здійснювати відповідно до положень Кодексу газотранспортної системи в редакції, що діє станом на день прийняття цієї постанови.

Отже, до 01.12.2018 при визначенні фінансового забезпечення, поданні номінацій/реномінацій, проведенні алокацій, визначенні небалансів, визначенні плати за нейтральність суб'єкти ринку природного газу, у тому числі АТ «Укртрансгаз», мали керуватися положеннями Кодексу газотранспортної системи у редакції, що діяла станом на 27.07.2018.

Так, згідно з положеннями глави 1 розділу XI Кодексу газотранспортної системи, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2493, у редакції, що діяла станом на 27.07.2018 (далі – Кодекс ГТС), для отримання послуг із транспортування (фізичного транспортування природного газу газотранспортною системою) замовник послуг транспортування подає оператору газотранспортної системи номінації та/або місячну номінацію по точках входу та точках виходу в установленому цим розділом порядку.

Номінація повинна визначати обсяг природного газу по кожній точці входу та виходу (що може бути як фізичною, так і віртуальною), які замовляються замовником послуг транспортування. При цьому, якщо замовником послуг транспортування є постачальник, подана номінація повинна містити планові (замовлені) обсяги постачання природного газу у розрізі його споживачів та їх точок комерційного обліку (за необхідності) з визначенням їх ЕІС-кодів.

Оператор газотранспортної системи проводить перевірку поданих йому номінації/місячної номінації/реномінації замовника послуги транспортування на відповідність вимогам, визначеним у цьому розділі. Відхилення місячної номінації/номінації/реномінації замовника послуги транспортування

оператором газотранспортної системи може відбутися, зокрема, через одночасне подання по одному споживачу на один і той самий розрахунковий період номінації/місячної номінації/реномінації декількома замовниками послуг транспортування (постачальниками), у тому числі з урахуванням ситуації, передбаченої пунктом 1 глави 8 цього розділу. У даному випадку оператор газотранспортної системи відхиляє номінацію/реномінацію виключно на обсяги такого споживача, про що інформує замовника послуг транспортування. Замовник послуг транспортування, який отримав інформацію від оператора газотранспортної системи про непогодження частини номінації/реномінації, має право надати оновлену номінацію/місячну номінацію/реномінацію в тій частині, яка не погоджена, в порядку, визначеному цим Кодексом.

Варто зазначити, що відповідно до пункту 2 глави 2 розділу XI Кодексу ГТС замовник послуг транспортування має право подати по точці (точках) входу та точці (точках) виходу місячну номінацію на період не більше одного місяця в розрізі кожної доби. Місячна номінація на наступний газовий місяць приймається оператором газотранспортної системи в період з 15 по 20 число місяця (включно), що йде перед газовим місяцем транспортування. Якщо замовник послуг транспортування надає більше ніж одну місячну номінацію по одній і тій самій точці входу/виходу в строк до 20 числа місяця, що йде перед газовим місяцем транспортування, оператор газотранспортної системи розгляне місячну номінацію, яка була одержана останньою. Оператор газотранспортної системи повинен повідомити замовника послуг транспортування про підтвердження або відхилення місячної номінації у строк до 25 числа (включно) місяця, що йде перед газовим місяцем транспортування.

При цьому відповідно до пункту 1 глави 8 розділу XI Кодексу ГТС, якщо різними замовниками послуг транспортування будуть подані номінації (місячні номінації) для віртуальних точок входу/виходу з/до газорозподільної системи для одного і того самого споживача або його комерційної точки обліку або групи споживачів у відповідному періоді, оператор газотранспортної системи протягом 3-х годин, а у випадку місячних номінацій – протягом 1-го робочого дня надсилає відповідним замовникам послуг транспортування уточнюючий запит про надання копій (в електронному вигляді, факсимільним зв'язком тощо) або оригіналів підтверджуючих документів, які підтверджують згоду споживача щодо постачання природного газу тим чи іншим замовником у відповідному періоді. При цьому строк попереднього розгляду номінації подовжується на період надання замовником послуг транспортування відповідних документів. До з'ясування обставин алокація обсягів природного газу щодо споживача здійснюється відповідно до даних замовника, що постачав природний газ споживачу до виникнення конфліктної ситуації.

Якщо за результатами з'ясування обставин будуть підтверджені дані нового постачальника, оператор газотранспортної системи здійснює корегування попереднього добового балансування, за винятком закритих місячних періодів.

Якщо замовники послуг транспортування нададуть однакові за своєю суттю документи, підтверджені споживачем, з яких неможливо визначити, хто має постачати газ споживачу у відповідному періоді, оператор газотранспортної системи підтверджує номінацію замовнику, що постачав природний газ споживачу до виникнення конфліктної ситуації.

Таким чином, положеннями Кодексу ГТС визначені чіткі механізми, із зазначенням часових проміжків, щодо подання, розгляду та підтвердження місячних номінацій, а також порядок дій Оператора ГТС у випадку подання номінацій для потреб одного споживача різними замовниками послуг транспортування.

Одночасно повідомляємо, що відповідно до Плану здійснення заходів державного контролю суб'єктів господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, на 2019 рік, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.11.2018 № 1584, з 10 січня 2019 року розпочинається перевірка дотримання АТ «Укртрансгаз» Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з транспортування природного газу, затверджених постановою НКРЕКП від 16.02.2018 № 201, під час якої Регулятор здійснить перевірку діяльності Оператора ГТС, у тому числі щодо розгляду та підтвердження/відхилення поданих замовниками послуг транспортування номінацій на грудень 2018 року.

Разом з тим відносини, які виникають між постачальниками та споживачами природного газу, з урахуванням їх взаємовідносин з операторами газорозподільної системи/газотранспортної системи (далі – Оператори ГРМ/ГТС) регулюються Правилами постачання природного газу, затвердженими постановою НКРЕКП від 30.09.2015 № 2496 (далі – Правила).

Відповідно до положень пункту 1 розділу II Правил підставою для постачання природного газу споживачу є, зокрема:

наявність у споживача укладеного з постачальником договору постачання природного газу та дотримання його умов;

відсутність простроченої заборгованості споживача за поставлений природний газ перед діючим постачальником (за його наявності), що має підтверджуватися письмовою довідкою діючого постачальника або складеним з ним актом звірки взаєморозрахунків.

Разом з тим для укладення договору постачання природного газу споживач має надати постачальнику документи, зокрема довідку (акт звірки розрахунків) про відсутність простроченої заборгованості споживача за поставлений газ перед діючим постачальником, підписану діючим постачальником (за його наявності).

Варто зазначити, що відповідно до вимог чинного законодавства протягом розрахункового періоду (газового місяця, визначеного договором постачання природного газу) у споживача природного газу може бути лише один діючий постачальник природного газу, який зобов'язаний на підставі укладеного договору постачання забезпечити його усім необхідним обсягом природного газу.

Так, за наявною в НКРЕКП інформацією, під час здійснення перевірки поданих замовниками послуг транспортування номінацій на грудень 2018 року Оператором ГТС було виявлено, що для одного і того самого споживача або його комерційної точки обліку були подані номінації (місячні номінації) різними замовниками послуг транспортування.

У зв'язку із зазначеним, з метою врегулювання проблемної ситуації, що склалася на ринку природного газу, та з'ясування обставин, що призвели до задвоєння номінацій на грудень 2018 року для потреб одного і того ж споживача, НКРЕКП направила запит до постачальників природного газу для надання ними Регулятору пояснень разом із копіями документів, що підтверджують наявність взаємовідносин між такими постачальниками та споживачами (у тому числі копій діючих договорів постачання природного газу та довідок (актів звірок розрахунків) про відсутність простроченої заборгованості споживачів за поставлений газ перед діючими постачальниками, підписаних діючими постачальниками (за їх наявності)).

У випадку виявлення ознак порушень суб'єктами ринку природного газу вимог чинного законодавства за результатами здійсненого аналізу отриманих від постачальників природного газу пояснень та копій підтверджуючих документів НКРЕКП, у межах наданих повноважень, здійснить заходи державного контролю за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов шляхом проведення планових/позапланових перевірок та, у випадку підтвердження факту порушень ліцензійних умов, застосує до ліцензіата відповідні санкції, передбачені чинним законодавством.

З повагою
Голова НКРЕКП

О. Кривенко